

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(УКРАЇНА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (УКРАЇНА)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК-ВИЩА ШКОЛА УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРАЦІЇ В ОПОЛЕ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
МАСАРИКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВИЩИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЧЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПРАГА)
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ(РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ
(ГРУЗІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ (УКРАЇНА)
ШЕВЧЕНКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА (УКРАЇНА)
ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ
СЛУЖБИ В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ,
АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ ТА М. СЕВАСТОПОЛІ (УКРАЇНА)
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ (УКРАЇНА)
КУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ «АГЕНЦІЯ РОЗВИТКУ
МИКОЛАЄВА» (УКРАЇНА)
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА» (УКРАЇНА)
ЗВО «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (УКРАЇНА)
ДЗ«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА» (УКРАЇНА)**

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Тези доповідей

учасників V Міжнародної науково-практичної конференції

3 грудня 2025 року

м. Миколаїв

2025

зростання	
Ємець О. І. Прикладний менеджмент у впровадженні підприємницьких інновацій у громадах: політекономічні детермінанти підвищення конкурентоспроможності локальних послуг	185
Жук В. В. Аналіз та шляхи підвищення конкурентоспроможності ІТ-підприємств України в умовах воєнного стану та глобальної конкуренції	189
Кривко О. В., Скворцов Д. О. Формування позитивного інвестиційного іміджу територіальних громад в умовах війни та повоєнного відновлення	192
Курепін В. М. Зростання ролі безпекових пріоритетів у формуванні політик місцевого самоврядування	194
Мандрик Л. П., Кошміла К.В. Роль внутрішньо переміщених осіб у розвитку та трансформації сфери гостинності територіальних громад	197
Марковська Т. С., Сіра С.С. Публічно-приватне партнерство як інструмент ефективного використання ресурсів територіальних громад	200
Мощук П. О. Підтримка підприємництва та соціальних ініціатив	203
Нікітіна Д. О. Страхування підприємницьких ризиків як фактор підвищення економічної стійкості громад	206
Садовець А.Ю. Роль міжнародної підтримки у стійкому розвитку територіальних громад України	209
Христенко О. А., Поточилова І. С. Напрями підвищення фінансової самодостатності територіальних громад в умовах децентралізації	212
Шебанін В.С., Кормишкіна І.В. Роль публічно-приватного партнерства у післявоєнному відновленні територій	216
Шпак А.Д., Лесів В. М. Розвиток інвестиційного менеджменту для фізичних осіб у контексті державно-приватного партнерства територіальних громад	219
Щербатюк А. Р. Особливості стратегії управління підприємством в кризових умовах	222
СЕКЦІЯ 6. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА РОЗВИТКУ ЇХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	226
Husenko A. A., Husenko V.A. implementation of digital platforms in the management processes of territorial communities: opportunities, barriers, and legal aspects	226
Pylypiv N. I., Podyacha Y. V. Управління маркетинговими стратегіями на ринку медичного обладнання: сучасні тенденції та цифрові рішення	229
Алексенко К.В., Хлівнюк А.М. логістичне забезпечення конкурентоспроможності підприємств торгівлі в умовах цифрової трансформації	233
Арбузова Т. В. Ключові виклики та фактори впливу війни на просторову організацію тилкових територіальних громад	236
Бондарєва К. І. Управління діловими комунікаціями підприємств в умовах цифрового розвитку територіальних громад України	239

УДК 352.07:355.018/.211.3

КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ПРОСТОРОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ ТИЛОВИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

KEY CHALLENGES AND FACTORS OF THE WAR IMPACT ON THE SPATIAL ORGANIZATION OF REAR TERRITORIAL COMMUNITIES

Арбузова Тетяна Василівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

Білоцерківський національний аграрний університет, Біла Церква, Україна

Arbuzova Tetyana

Ph.D. (Economics), Associate Professor, Associate Professor of Department of
Public Management, Administration and International Economics, Bila Tserkva
National Agrarian University, Bila Tserkva, Ukraine

tv_arbuzova@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7806-8249>

Повномасштабне вторгнення російських військ у 2022 році спричинило комплексні трансформації просторової організації територій України, зумовивши перегляд структурних пріоритетів розвитку громад, принципів планування та управління територіальними ресурсами [1], [2]. Для Білоцерківської міської територіальної громади (МТГ), яка стала частиною внутрішнього тилу Київської області після відступу російських військ із північних регіонів, зазначені зміни проявилися у демографічних зрушеннях, економічній структурній перебудові, зміні функціонального навантаження територій та появі нових викликів для просторової інтеграції громади [3].

На нашу думку, *ключовими викликами та факторами впливу війни на просторову організацію Білоцерківської МТГ є* [3], [4]:

1) демографічні зміни та міграційний тиск – проявилось у значному збільшенні кількості внутрішньо переміщених осіб (ВПО), що призвело до перерозподілу населення між міським ядром і периферійними населеними пунктами; зростанні навантаження на житлову, соціальну та транспортну інфраструктуру Білої Церкви як опорного міста; зменшенні частки

економічно активного населення через мобілізацію, виїзд молоді та висококваліфікованих кадрів;

2) трансформація функціональної структури території – викликом для громади стала необхідність у: переорієнтації економічної діяльності на воєнні потреби та підтримку оборонного сектору, логістики й гуманітарного забезпечення; активізації сільських територій громади як зон розміщення ВПО, складів, логістичних функцій, змінюючи їхню роль у просторовій структурі; переформатуванні об'єктів освіти, культури та спорту під центри гуманітарної підтримки, укриття, волонтерські хаби;

3) тиск на інфраструктуру та зміна просторових пріоритетів – перевантаження системи охорони здоров'я, освіти, житлово-комунального господарства внаслідок збільшення населення; вимушене перенесення пріоритетів бюджету на критичну інфраструктуру та безпекові об'єкти (укриття, енергетична стійкість, транспортні коридори); обмеження розвитку громадського простору, креативної та рекреаційної інфраструктури;

4) вплив на просторову мобільність та транспортну функцію – зміна транспортних потоків унаслідок руйнування транспортної інфраструктури в сусідніх регіонах та переорієнтації логістичних маршрутів; зростання ролі Білоцерківського транспортного вузла як логістичного «хабу тилу», що формує нову географію переміщень людей і товарів; посилення потреби в інтеграції транспортної системи громади з регіональною системою безпечної мобільності Київської області;

5) безпекові та оборонні чинники просторового розвитку – необхідність врахування зон потенційної небезпеки, обмеження забудови та нових регламентів щодо укриттів і цивільного захисту; формування нових «точок тяжіння» у просторі громади на базі військових, волонтерських і гуманітарних об'єктів; просторове розміщення критичної інфраструктури з урахуванням військових ризиків (енергетика, вода, логістика);

6) економічні наслідки та просторовий дисбаланс розвитку – зниження інвестиційної активності та підвищення ризиків для бізнесу, особливо на

периферійних територіях громади; посилення просторових диспропорцій між міським ядром та сільськими населеними пунктами, що потребує поліцентричного підходу до відновлення; втрата частини ринків збуту й необхідність переорієнтації місцевих виробництв на експортно-стійкі та обороноздатні галузі;

7) соціально-психологічні та гуманітарні фактори – підвищена потреба у просторах підтримки та реабілітації населення (ветерани, родини військових, ВПО); зростання ролі соціальної інфраструктури, коворкінгів, центрів громадської взаємодії як інструментів зміцнення соціального капіталу; переосмислення просторових рішень з точки зору інклюзивності, доступності, психоемоційної безпеки.

Отже, вплив війни на просторову організацію Білоцерківської громади проявився в демографічних змінах, тиску на інфраструктуру, трансформації функціонального призначення територій та появі нових безпекових і логістичних ролей громади. Це зумовлює потребу переходу від традиційної моделі планування до стійкої, поліцентричної та безпеково орієнтованої просторової моделі розвитку.

Список використаних джерел

1. Рада підтримала законопроект про нові строки для стратегічного планування: що він змінює для фінансування відновлення й розвитку громад : *RN.UA*. 22.07.2025. URL: <https://regionews.ua/ukr/news/ukraine/1753185060-rada-pidtrimala-zakonoproekt-pro-novi-stroki-dlya-strategichnogo-planuvannya-shcho-vin-zminyue-dlya-finansuvannya-vidnovlennya-y-rozvitku-gromad> (дата звернення 05.11.2025).
2. Вплив війни на бюджети територіальних громад. Аналітичне дослідження показників бюджетів за 2021–2023 роки громад-партнерок Програми USAID DOBRE : *Decentralization*. 20.09.2024. URL: <https://decentralization.ua/news/18647> (дата звернення 12.11.2025).
3. Звіт про роботу Білоцерківської міської ради та виконавчого комітету за 2024 рік : *Управління економічного розвитку Білоцерківської*

міської ради. Економіка громади. 55 с. URL: <http://91.192.153.59/eco/rozvytok-ekonomiky/zvit%20mg/zvit-mg-2024.pdf> (дата звернення 17.11.2025)

4. Стратегія розвитку Білоцерківської міської територіальної громади до 2027 року (робочий проєкт до обговорення) : Білоцерківська міська рада. 105 с. URL: https://new.bc-rada.gov.ua/typy_materialiv/vazhlyva_informatsiia/aktualno/oholoshennia_pro_hr_omadske_obhovorennia/183990.pdf (дата звернення 09.11.2025).

УДК 65.012.45:004.738.5:352(477)

**УПРАВЛІННЯ ДІЛОВИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ
В УМОВАХ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД
УКРАЇНИ**

**BUSINESS COMMUNICATIONS MANAGEMENT OF
ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL DEVELOPMENT
OF TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE**

Бондарєва Крістіна Ігорівна,
магістр Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
Bondarieva Khristina Ihorivna,
Master's student of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,
Uman, Ukraine
kristina.bondarieva@udpu.edu.ua

Дослідження комунікації органів місцевого самоврядування є важливим, оскільки саме ці структури найбільш наближені до громадян і виконують функцію представлення державної влади на місцях. Від якості їх взаємодії з населенням значною мірою залежить рівень розвитку територіальних громад та загальний стан суспільного життя.

Комунікація місцевих органів влади – це процес передавання та отримання інформації між владою й жителями громади. Він має бути двостороннім: влада інформує про результати своєї діяльності, а громадяни, своєю чергою, можуть висловлювати пропозиції, зауваження та констатувати проблемні питання. Однією з ключових складових комунікації є прозорість